

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

[Monitum octavvm.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

ficilis venundabatur argenti vers. 16. hoc est florenis 77. grossis 23. & solido 1.

Quarta. Si statim ab anno incipientis Iubilæi vouerit agrum, quâto valere poterat tanto æstimabatur à Sacerdote vers. 17.

Quinta. sin autem post aliquantum temporis, supputabat Sacerdos pecuniam iuxta annorum qui reliqui erant numerum, vsque ad Iubilæum, & detrahebat ex pretio v. 18.

Sexta. Quòd si voluisset redimere agrum ille qui nouerat, addebat quintam partem æstimatæ pecuniæ & possidebat eum.

Septima. Sin autem noluisset redimere, sed alteri cui libet fuisset venūdatus, vitæ eum qui vouerat, redimere non poterat, quia cum Iubilæi venisset dies sanctificatum erat Domino, & possessio consecrata ad ius pertinebat Sacerdotum vers. 20. similiter quamuis esset Iubilæus quo vnusquisque reuertebatur in possessionem suam Leuit. 25. vers. 10. Talia tamen bona seu possessiones ad ius pertinebat Sacerdotum Leuit. 27. vers. 21.

90. *Decimus nonus* proventus erat ex domibus & agris quos quilibet voluntariè D. Deo & Sacerdotibus offerebat, & voto hanc suam oblationem firmabat. Quod si ad illas domos & agros non habebat ius perpetuum, sed ad certum tempus, is qui eos obtulerat, talibus conditionibus volebat Deus sibi eos cedere & Sacerdotibus vsq. Num. 18. vers. 14.

Prima. Debuit Sacerdos supputare pretium quod debebat dare ille qui vouerat eum Domino, iuxta annorum numerum vsque ad Iubilæum, tantum pecuniæ pro illo agro accipere tenebatur Leuit. 27. vers. 23.

Secunda. In Iubilæo autem debebat reuerti, non ad eum, qui eum agrum voto obtulerat Domino, sed ad priorem Dominum qui venderat eum, & habuerat in sorte possessionis suæ v. 24. idque eam ob causam quia illum agrum is qui eum dederat Sacerdotibus non iure perpetuo possidebat (vti possidebat res in decimo octauo proventus commemoratas) sed ad certum tantum tempus.

Vigesimus proventus erat seu potius confirmatio prouentuum Leuit. 27. vers. 28. in hæc verba: Omne quod Domino consecratur siue homo fuerit, siue animal, siue ager non venditur nec redimi poterit.

91. Considerent id Politici. Nam directè hæc Dei Constitutio repugnat constitutioni ipsorum quam procurant ne Religiosi bona emant stabilia, & illis donata vel legata possidere iure perpetuo nequeant.

Ex hac verò Dei Constitutione, in qua prohibet Leuitas vendere vrbes & agros apparet Leuitas fuisse vrbiu suarum non tantum vsu fructuarios, sed directos Dominos, vt dicunt Iurisperiti: *Aedes Leuitarum, que in vrbiu a-*

Lancij Opusc. Tom. 2.

domus Vrbiu Leuitarum pro possessionibus sunt inter filios Israël, suburbana autem eorum non veniant, quia possessio sempiterna est Leu. 25. vers. 32. 34.

MONITVM OCTAVVM.

92. **N**emo potest licitè Cracouienfibus Patrum Societatis Iesu Scholis officere, vel quæ sita hæc aut suscitata impedimenta contra scholas easdem quocunq. pretextu promouere. Omnibus enim & singulis tale quid præsumentibus à Sede Apostolica, diræ Pontificiæ & anathema in pœnam cedit, à quo intra Regnum Poloniæ nullus omnino (extra mortis articulum) subleuare potest. Nisi intercesserit expressa potestas ex vrbe, vel à S. Rota, vel à Sanctissimo lata. Veritatem huius rei declarat nobis. Decretum à Commissariis Apostolicis, cum ad instantiam Academicorum Cracouienfium, Patribus Societ. Iesu. Romam prouocatis, sex circiter annis hac de re disceptaretur, in hæc verba latum.

Vobis omnibus & singulis, Abbatibus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, &c. Canonicis, Plebanis, Viceplebanis, Vicariis, Capellanis, &c. Regularibus exceptis, & non exemptis, nec non Illustrissimis DD. Palatinis, Castellanis, Ducibus, Militibus, Nobilibus, Capitaneis, Marefcallis, Deputatis, Iudicibus, Consulibus, Proconsulibus, &c. Præfectis, Seruientibus, Scribis, ceterisque, Domini & vestrum cui libet in solidum, cuiuscunq. status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, vel præeminentia exciterint, inhihemus, ne Venerabili Collegio Cracouienf. Societ. Iesu illiusq. Rectori, Patribus, & Professoribus, ac Scholaribus seu Studentibus principalibus, vel eorum pro tempore successoribus, &c. impedimentum aliquod præstetis seu præstent, aut impediatis ipsos, & in aliquo detis vel dent auxilium, consilium vel fauorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, quouis quæstio colore, causa, prætextu vel ingenio? Quod si fortè præmissa omnia & singula non adimpleueritis, &c. Nos in Vos & ipsos supra dictos, & vestrum quemlibet in solidum, qui culpabiles in præmissis vel aliquo præmissorum fueritis seu fuerint, ac in Contradictores quoslibet, & rebelles ac impediatis ipsos Venerabile Collegium Cracouienf. Societatis Iesu, illiusq. Rectorem, Patres, & Professores ac Scholares & Studentes, &c. ipsosq. impediatis, auxilium dantes, consilium vel fauorem, publicè vel occultè, per se vel alium seu alios, ex Nunc, prout ex tunc, & ex tunc, prout ex nunc, singulariter in singulis Excommunicationis: in Ecclesiarum verò quarumcunq. ac Monasteriorum Conuentus, Capitula, & Collegia quacunq. in his delinquentia, Suspensionis à diuinis, & in ipsorum delinquentium & rebellium Ecclesias, Monasteria, & Capellas, Interdicti Ecclesiastici sententias ferimus in his scriptis, ac etiam promulgamus, &c. Absolutionem verò omnium & singulorum, qui præfatas nostras excommunicationis sententias incurrerint, quoquo modo, Nobis vel Superiori nostro tantummodo refer-

93. *Uferuimus, &c. Roma 15. Aprilis 1630.*
 Quod autem nonnulli in contrarium allegant, Scholas nimirum Societatis contra privilegia Academiae Cracouensis, Regni Constitutionibus roborata, erigi, tali argumento refellimus.

52. Inprimis DD. Academici nullum nobis ostendent privilegium eiusmodi, quo prohiberetur, præter Academiam, non posse aliud Cracouie erigi gymnasium. Scimus enim ex vi Privilegiorum in Scholis à Rege illius temporis extitistis vnum Rectorem præsidere debere, non tamen interim alium Rectorem, qui suscitatis posthac ab aliquo Scholis præstet, excludi. Cum verò Rex Serenissimus piæ memoriæ Sigismundus III. Scholas Cracouie Patrum Societ. Iesu, à fundamentis erexit, atque commodâ fundatione stabilivit, quemadmodum ipsius prædecessor Academiam, sequitur ut quemadmodum illa suo Rectore gaudet, ita & hæc suo fruatur. Quod ipsum & Romæ, benè prius Academicis privilegiis ad Acta vocatis & solerter examinatis suo calculo S. Rota in tertia decisione Ann. 1626. 18. Decembris hæc verbis comprobauit: *Patres Societatis, legendi nedum humaniores literas, sed etiam maiores scientias licentiam habent, ex Privilegio S. mem. Pij Quinti, quapropter habent assistentiam iurû, cui non resistunt Privilegia Vniuersitatis, quia non concedunt facultatem prohibendi aliis.*

94. *Secundò.* Licet eiusmodi privilegiis interetur Academia que prohiberet Cracouie alias erigi Scholas, nihilominus tamen & huic S. Rota Decreto suo statim occurrit. *Quamuis hanc facultatem dicta Privilegia concederent, censetur sublata per clausulas amplissimas Privilegij à Pio V. concessi PP. Iesu cum clausulâ, sublata, decreto irritanti, & expressâ derogatione quorumque Statutorum, Consuetudinum, Privilegiorum & Iurium aliarum Vniuersitatum, cum prohibitione sub pœnâ excommunicationis & aliis, ne audeant vel præsumant molestare Societatem, quin liberè & licitè legat in eorum Collegiis.*

95. *Tertiò.* Quamuis Privilegiis Academicis inhibito nominatim Scholarum Iesuitarû includeretur, ne tùm quidem id obesset. Nam Vniuersitas Cracouensis coram Bolegneto Legato Summi Pontificis Cracouie, publicè, authenticè, & expressè bis concessit, Anno 1583. in Februario, Patribus Societatis suas Cracouie Scholas. Hac de re ab iisdem Patribus, publica & authentica Instrumenta ibidem asseruantur.

96. *Quartò.* Cum Rex S. memoriæ Sigismundus III. Commissarios, componendæ controuersie causa designatos Illustrissimos ac Reuerendissimos, Episcopum Cracouensem piæ memoriæ Szyzkowski, Episcopum tum temporis Præmissentem Grochonium, & Episcopum Kiouensem Radolzeuim, Cracouiam misisset,

Cracouensis inprimis & Kiouensis Episcopus; voluntatem S. R. M. Academicis exposuit, ad quam illi publicè conceptis verbis, nolle se concordiam modo statuere, verum & Summi Pontificis decreto pendere suas voluntates declararunt. Quoniam verò contra Academicos in Vrbe lata est sententia, quis hoc iure acquiescant ei, nec verbo stare mordicus accepto recusent.

Quintò. Ex bono Reipublicæ est, si pluribus abundet Scholis, quemadmodum, pluribus officinis, apothecis, templis, immo & diuersariis: hinc & exercitus, quò maioribus valet viribus, eò potentior est. Sed quamuis dubium hic foret, nihilominus tamen, Reipublicæ Ciues atque defensores fanere libertati Nobilium deberent, non seruitutem inducere, que nequaquam mediocri videretur, adactâ nobilitate, vt non nisi Academiæ Cracouensis filios daret literis excolendos. Benè instruant literis iuuentutem DD. Academici, tumque licet passim alie quamplures exsistent Scholæ, suis non carebunt discipulis. Nam & modo plures numerant, quam antea tulerit memoria.

Sextò. Satis mirari nequeo hominum consilium, quod cum privilegia Episcopis & Ecclesiis etiam per Constitutiones concella & roborata pessumeant, eumque summâ Dimini Nomini iniuriâ passim infringuntur, nullus ne hisceat quidem: hoc verò Privilegium Academicum, aliis Scholis, nihil derogans à nullo mortalium impugnatum, tot breui patrones repererit, in quibus, plus affectus, quam ratio & consilium potest.

Septimò. Si aliquid in præiudicium Academicorum cessit, si grauis illata est iniuria, liber est ad Sedem Apostolicam recessus. Reperant causæ restitutionem in integrum, quæ cuique nullâ interueniente difficultate in Vrbe facilis est, nihiloque segnitus impetrari potest. Ibi rei cognoscendæ Tribunal proprium, rotius causæ disceptatio ad Romanum spectat Consistorium. Neglecto etenim spretoque iudicio Ecclesiastico, ea quæ Romæ Statuta sunt infringere, indignum est, nec meritâ anathematis pœnâ caret. Vt est in Bulla Cæne Domini n. 13. *Excommunicamus & anathematizamus omnes tam Ecclesiasticos quam seculares, cuiuscunque dignitatis, qui prætexentes friuolam quandam appellationem à grauamine, &c. inhibitionum, monitoriorum, executoralium & aliorum decretorum, &c. à Palatii nostri Auditoribus, Commissariis, alijsq. Iudicibus & delegatis Apostolicis emanatorum, &c. ad Curias seculares & laicam potestatem recurrunt, &c. n. 14. Et qui executionem literarum apostolicarum seu Executorum illius decretorum predictorum, quomodolibet impediunt, vel suum ad id fauorem, consilium aut assensum præstant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ vel aliarum prætextuum, &c. Huius autem anathematis vinculo*

vinculis irretitum, nemo immunem pronunciare potest, nisi specialiter ei à Sede Apostolica, ad id potestas impertita fuerit.

99. Insuper quicumque hoc negotium promouerit, contra decisionem & decretum Sacre Rotæ, eo ipso ageret apertè contra Bullam Pij V. cuius initium: *Cum literarum*: ad quam etiam S. Rota refertur. Pius etenim eo nomine Quintus, fructu totius Ecclesiæ, iustis rationibus ponderato, anno 1571. absolute & vniuersaliter in hoc negotio circa Scholas PP. Societatis Iesu, in locis & ciuitatibus, quas incolunt Vniuersitates, decisionem ex Auctoritate Apostolica hisce verbis decreuit.

Auctoritate Apostolicâ per presentes decernimus & declaramus, quod Præceptores huiusmodi Societatis, tam literarum humanorum, quam liberalium Artium, Theologie, vel cuiusvis earum facultatum in suis Collegiis, etiam in locis, vbi Vniuersitates existerint, suas lectiones, etiam publicas legere, (dummodo per duas horas de mane, & per vnam horam de sero cum lectoribus Vniuersitatum non concurrant) liberè, & licitè possint, quodque Scholasticæ licet in huiusmodi Collegiis lectiones, & alias Scholasticas exercitationes frequentare, ac quicumque in eis Philosophia, vel Theologia, Auditores fuerint in quavis Vniuersitate, ad gradus admitti possint, & cursum, quos in Collegiis præditis consecerint, ratio habeatur, ita vt si in examine sufficientes inuenti fuerint, non minus sed pariformiter & absque vlla penitus differentiâ, quam si in Vniuersitatibus præfatis studuissent, ad gradus quoscunque, tam Baccalaureatus, quam Licentiaturo, Magisterij, & Doctoratus admitti possint, & debeant, eisq; super præmissis specialem licentiam, & facultatè concedimus restrictiùs inhibentes Vniuersitatum Rectoribus, & aliis quibuscunque sub excommunicationis maioris, alijsq; arbitria nostro moderandis, instigendis, & imponendis penis, ne Collegiorum huiusmodi Rectores & Scholares in præmissis, quouis questio colore, molestare audeant, vel præsumant. Decernentes quoque presentes literas villo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intensionis nostre, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari nullatenus posse, minusq; sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendendi vllatenus posse; sicq; per quoscunque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate surgentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac cæsarium Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quopiam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, &c. Non obstantibus præmissis ac felicis re-

cordationis Bonifacij PP. VIII. prædecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis: dummodo vltra tres dietas quis, vigore præsentium, ad iudicium non extrahatur: ac aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione Apostolicâ, vel quâuis firmitate aliâ roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegijs, indulgijs, & literis Apostolicis tam prædictis, quam quibusvis aliis Vniuersitatibus, & Collegiis, ac quibuscunque personis, tam Ecclesiasticis quam secularibus in genere, vel in specie: ac sub quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, infirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus, contrariis quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab Apostolica Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indultorum huiusmodi mentionem, &c. Datum Rome, apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, Die X. Martij M. D. LXXX. Pontificatus Anno Sexto.

100. Quamobrem cum pro Scholis PP. Societatis Iesu contra Academicos, qui in hoc negotio actores erant præter Bullam Pij V. tria decreta sint lata, demum executorales literæ binæ, ab vrbe transmissæ, in easque ab Academicis laudatas priùs & susceptas, iunctis animis voluntatibusque itum est, nec appellatio in vrbe reiecta, ab vltimâ sententiâ amplius reuocari potest. Nullas omnino saluâ conscientia hominum decretorum executionem in seculari cõuentu poterit impedire. Idè & modernus Summi Pontificis Legatus, vbi Cracouiam peruenit, simulque cognouit, Decreta & Executorales in vrbe factas, intercedente Academicorum appellatione, à multis, quasi nullius momenti & valoris, non æstimari modo, verum etiam passim iactari: Inhibuit omnibus Concionatoribus, vt constituto die, compositis verbis, aduersus hosce transgressores inuherentur, erroneam hac in parte nonnullorum opinionem diluerent, demum excommunicationem latam, & diras Pontificias, contra violatores Decretorum Urbis pro Scholis PP. Societatis Iesu dictorum concordia voce promulgatent. Actum Cracouia Anno Domini M. DC. XXX. XXIII. Octobris.